

Zaawansowane uczenie maszynowe:
wykład 14

Paweł Cichosz

1 Selekcja atrybutów

2 Transformacja atrybutów

Selekcja atrybutów

Motywacja: ograniczenie ryzyka nadmiernego dopasowania, uproszczenie modeli i zwiększenie możliwości ich interpretacji.

Rodzaje metod:

filtry (*attribute selection filters*): selekcja na podstawie pewnej miary predykcyjnej przydatności pojedynczych atrybutów lub (rzadziej) podzbiorów atrybutów, niezwiązanej z konkretną reprezentacją i algorytmem tworzenia modelu,

opakowania (*attribute selection wrappers*): selekcja przez przeszukiwanie przestrzeni podzbiorów atrybutów, ocenianych na podstawie jakości modeli tworzonych z ich wykorzystaniem przez ustalony docelowy algorytm uczenia się.

Selekcja atrybutów przez filtrowanie

Korzyści: łatwość użycia, niezależność selekcji od docelowego algorytmu uczenia się.

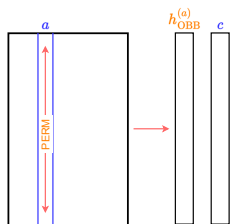
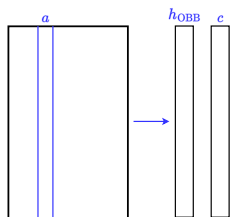
Proste filtry statystyczne: ocena predykcyjnej przydatności poszczególnych atrybutów na podstawie statystycznych miar zależności z atrybutem docelowym.

Algorytm CFS (*correlation-based feature selection*): ocena predykcyjnej przydatności podzbioru atrybutów $\mathbf{A}$ na podstawie ich zależności z atrybutem docelowym i zależności wzajemnych:

$$\frac{\sum_{a \in \mathbf{A}} \kappa(a, b)}{\sqrt{|\mathbf{A}| + \sum_{a_1, a_2 \in \mathbf{A}, a_1 \neq a_2} \kappa(a_1, a_2)}}$$

gdzie b – atrybut docelowy, κ – miara zależności (np. współczynnik korelacji, informacja wzajemna, symetryczna niepewność itp.).

Selekcja atrybutów przez filtrowanie

Las losowy: wpływ zaburzenia atrybutu przez losową permutację wartości na wzrost błędu OOB w lesie losowym (*ważność zmiennych*).

Algorytm Boruta: iteracyjny proces selekcji atrybutów wykorzystujący las losowy.

- 1 Tworzone randomizowane kopie każdego atrybutu (przez losową permutację).
- 2 Wyznaczana predykcyjna użyteczność wszystkich atrybutów za pomocą lasu losowego.
- 3 Predykcyjna użyteczność każdego atrybutu porównywana z maksymalną predykcyjną użytecznością jego randomizowanych kopii:

atrybuty ważne: istotnie częściej lepsze niż gorsze od najlepszej randomizowanej kopii,

atrybuty nieważne: istotnie częściej gorsze niż lepsze od najlepszej randomizowanej kopii.

Selekcja atrybutów przez opakowywanie

Korzyści: dostosowanie zestawu atrybutów do specyfiki docelowego algorytmu uczenia się.

Podzbiory atrybutów: generowane przez zastosowanie pewnej strategii przeszukiwania przestrzeni możliwych podzbiorów.

Ocena podzbiorów atrybutów:

- ograniczenie danych do atrybutów z podzbioru,
- zastosowanie procedury oceny jakości modeli opartej na próbkowaniu (najczęściej $n \times k$ -krotna walidacja krzyżowa).

Przeszukiwanie przestrzeni podzbiorów

Proste strategie lokalnego przeszukiwania:

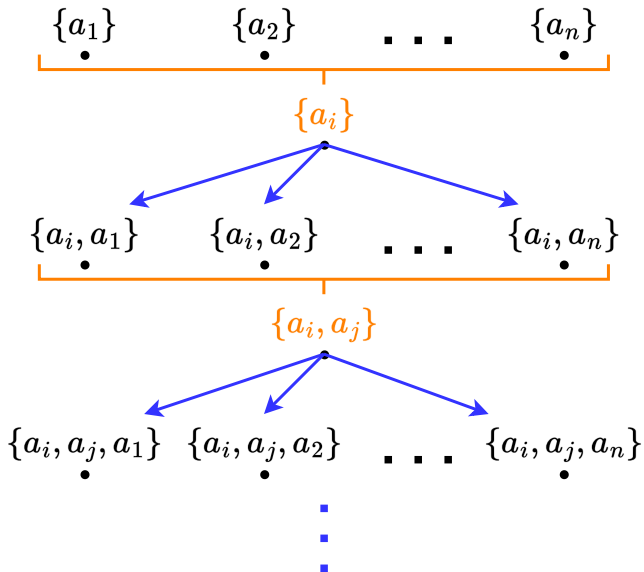
w przód: dodawanie kolejnych atrybutów zaczynając od podzbiorów jednoelementowych, zatrzymanie gdy kilka kolejnych kroków nie przynosi poprawy jakości.

wstecz: usuwanie kolejnych atrybutów zaczynając od pełnego zbioru, zatrzymanie gdy kilka kolejnych kroków nie przynosi poprawy jakości.

mieszane: przeplatanie kroków w przód i wstecz.

Metaheurystyczne algorytmy przeszukiwania: np. wspinaczkowe, symulowane wyżarzanie, ewolucyjne.

Przeszukiwanie przestrzeni podzbiorów

Rekurencyjna eliminacja atrybutów

Podjęcie hybrydowe: o wyborze podzbioru decyduje ocena jakości modelu (jak przy opakowywaniu), lecz proces przeszukiwania ukierunkowany przez miarę przydatności atrybutów (jak przy filtrowaniu).

- 1 zainicjalizuj $\mathbf{A}$ jako zbiór wszystkich atrybutów;
- 2 **powtarzaj:**
  - 1 utwórz model h z użyciem atrybutów z $\mathbf{A}$;
  - 2 wyznacz wartość miary przydatności każdego $a \in \mathbf{A}$ dla modelu h ;
  - 3 oceń jakość modelu;
  - 4 usuń z $\mathbf{A}$ ustaloną liczbę $s \geq 1$ najmniej przydatnych atrybutów;

jak długo nie są spełnione kryteria stopu.

Selekcja atrybutów jako część procesu modelowania

- Dane używane do selekcji atrybutów wchodzi w skład zbioru trenującego (w szerszym sensie) nawet jeśli nie są bezpośrednio wykorzystywane do tworzenia modelu po selekcji atrybutów.
- W celu nieobciążonej oceny jakości modelu konieczny podzbiór niewykorzystywany ani do jego tworzenia, ani do selekcji atrybutów.

- 1 Selekcja atrybutów

- 2 Transformacja atrybutów

Transformacje skalujące

Motywacja: transformacje zalecane w przypadku algorytmów wykorzystujących miary niepodobieństwa i odległości (w tym SVM), stosujących regularyzację lub zakładających normalność atrybutów, mogą przyspieszać algorytmy gradientowe.

Centrowanie: sprowadzanie do rozkładu o średniej 0:

$$a'(x) = a(x) - m_T(a)$$

Standardyzacja: sprowadzanie do rozkładu o średniej 0 i odchyleniu standardowym 1:

$$a'(x) = \frac{a(x) - m_T(a)}{s_T(a)}$$

Transformacje skalujące

„Normalizacja” (1): skalowanie do przedziału $[0, 1]$:

$$a'(x) = \frac{a(x) - \min_{x' \in T} a(x)}{\max_{x' \in T} a(x) - \min_{x' \in T} a(x)}$$

„Normalizacja” (2): sprowadzanie do jednostkowej normy wektora wartości atrybutów:

$$a'(x) = \frac{a(x)}{\|\mathbf{a}(x)\|}$$

Normalizacja: sprowadzanie do rozkładu (zbliżonego do) normalnego – np. transformacja Boxa-Coxa.

Transformacje skalujące

Transformacja Boxa-Coxa:

$$a'_i(x) = \begin{cases} \frac{a_i^\lambda(x)-1}{\lambda} & \text{jeśli } \lambda \neq 0 \\ \ln a_i(x) & \text{jeśli } \lambda = 0 \end{cases}$$

pod warunkiem, że $a_i(x) > 0$ dla wszystkich x , w przeciwnym przypadku można to wymusić przesunięciem:

$$a'_i(x) = \begin{cases} \frac{(a_i(x)+b)^\lambda-1}{\lambda} & \text{jeśli } \lambda \neq 0 \\ \ln(a_i(x) + b) & \text{jeśli } \lambda = 0 \end{cases}$$

Dobór λ : np. maksymalizacja wiarygodności (prawdopodobieństwa przekształconych wartości atrybutu przy założeniu rozkładu normalnego).

Transformacje redukujące wymiarowość

Motywacja: ograniczenie ryzyka nadmiernego dopasowania.

Zasada działania: liniowe transformacje algebraiczne macierzy wartości atrybutów – tworzą mniejszą liczbę nowych atrybutów liniowo zależnych od pierwotnych atrybutów zapewniających możliwość ich przybliżonej rekonstrukcji.

Analiza składowych głównych (*principal component analysis*, PCA): identyfikacja nowych atrybutów jako składowych głównych:

- nieskorelowane kombinacje liniowe atrybutów pierwotnych,
- każda kolejna maksymalizuje wariancję przy zachowaniu ortogonalności do poprzednich,
- wyznaczone na podstawie wektorów i wartości własnych macierzy kowariancji (lub korelacji) atrybutów (po wycentrowaniu).

Transformacje redukujące wymiarowość

Realizacja PCA: dla macierzy wartości atrybutów na zbiorze trenującym $\mathbf{a}(T)$:

centrowanie: wyznaczenie macierzy wartości wycentrowanych atrybutów $\mathbf{a}'(T)$ przez odjęcie średnich:

$$a'(x) = a(x) - m_T(a)$$

kowariancja/korelacja: wyznaczenie macierzy kowariancji lub korelacji (liniowej) R :

$$R[i, j] = \text{cov}_T(a'_i, a'_j)$$

lub

$$R[i, j] = \text{cor}_T(a'_i, a'_j)$$

(użycie korelacji zamiast kowariancji daje efekt równoważny sprowadzeniu atrybutów do jednakowej wariancji).

Transformacje redukujące wymiarowość

Realizacja PCA:

wektory własne: wyznaczenie wektorów i wartości własnych macierzy R ,

składowe główne: wybór k wektorów własnych o największych wartościach własnych $\mathbf{v}_1, \mathbf{v}_2, \dots, \mathbf{v}_k$,

macierz projekcji: macierz, której kolumnami są wybrane wektory własne:

$$V = [\mathbf{v}_1, \mathbf{v}_2, \dots, \mathbf{v}_k]$$

projekcja: rzutowanie danych na wektory własne:

$$\mathbf{a}''(x) = V^T \mathbf{a}'(x)$$

Transformacje redukujące wymiarowość

Rozkład według wartości osobliwej (*singular value decomposition*, SVD):
dogodna numerycznie alternatywna metoda realizacji PCA przez faktoryzację macierzy wartości atrybutów.

Pokrewne metody (poza zakresem wykładu):
wielowymiarowa analiza odpowiedniości (*multiple correspondence analysis*, MCA): odpowiednik PCA dla atrybutów dyskretnych,
analiza ukrytej semantyki (*latent semantic analysis*, LSA):
ukryta alokacja Dirichleta (*latent Dirichlet allocation*, LDA):
redukcja wymiarowości reprezentacji dokumentów tekstowych (macierzy dokument-term) przez identyfikację „ukrytych atrybutów” („tematów”).

Dyskretyzacja atrybutów ciągłych

Utworzenie atrybutu dyskretnego zastępującego oryginalny atrybut ciągły, o wartościach dyskretnych odpowiadających przedziałom wartości ciągłych:

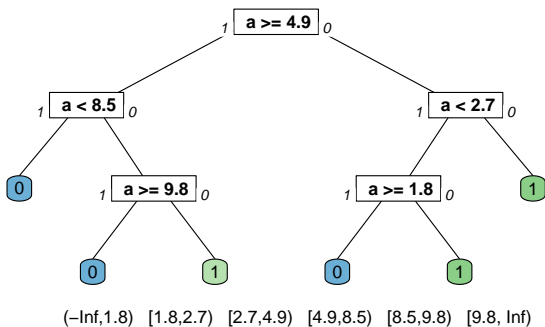
równa szerokość: podział na przedziały o równej szerokości,

równa częstość: podział na przedziały o równej częstości (liczbie przykładów),

nadzorowana: podział na przedziały z uwzględnieniem rozkładu klas.

Dyskretyzacja atrybutów ciągłych

Dyskretyzacja zstępująca: początkowo jeden przedział, następnie iteracyjnie wybierane punkty podziału na mniejsze przedziały maksymalnie „czyste klasowo”, np. na podstawie minimalizacji entropii (równoważne tworzeniu drzewa decyzyjnego z użyciem jednego atrybutu ciągłego).

Dyskretyzacja atrybutów ciągłych

Dyskretyzacja wstępująca: początkowo przedziały jednoelementowe, następnie iteracyjnie łączone pary przedziałów o maksymalnie podobnym rozkładzie klas, np. na podstawie maksymalizacji statystyki χ^2 .

Kryteria stopu: liczba przedziałów, nieczystość/zgodność rozkładu klas, zasada minimalnej długości kodu (por. wykład 11).

Transformacje atrybutów dyskretnych

Agregacja: utworzenie atrybutu dyskretnego o mniejszej liczbie wartości zastępującego oryginalny atrybut dyskretny o większej liczbie wartości przez połączenie pewnych podzbiorów pierwotnych wartości.

Binarne kodowanie: atrybut dyskretny k -wartościowy $a : X \rightarrow \{v_1, v_2, \dots, v_k\}$ zastępowany przez k atrybutów binarnych $a'_1, a'_2, \dots, a'_k$ (tzw. *one-hot encoding*) lub $k - 1$ atrybutów binarnych $a'_1, a'_2, \dots, a'_{k-1}$ (tzw. *dummy variables*):

$$a'_i(x) = \begin{cases} 1 & \text{jeśli } a(x) = v_i \\ 0 & \text{w przeciwnym przypadku} \end{cases}$$

przy czym:

- wartości v_i dla $i = 1, \dots, k - 1$ są reprezentowane przez $a'_i(x) = 1$ i $a'_j(x) = 0$ dla $j \neq i$,
- wartość v_k jest reprezentowana przez $a'_k(x) = 1$ i $a'_j(x) = 0$ dla $j \neq k$ w wariancie *one-hot encoding* oraz przez $a'_j(x) = 0$ dla wszystkich $j = 1, \dots, k - 1$ w wariancie *dummy variables*.

Transformacja atrybutów jako część procesu modelowania

- Parametry transformacji ustalone na danych trenujących przed tworzeniem modelu stosowane do nowych danych przed użyciem modelu do predykcji.
- Pełna reprezentacja modelu obejmuje parametry transformacji stosowanych przed zastosowaniem właściwego modelu do predykcji.